

Uchwała Nr 143/VII/2015
Rady Gminy Zagnańsk
z dnia 30 grudnia 2015 r.

w sprawie: Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zmianami) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagnańsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Artur Kudzia

Projekt przygotowała:
Elżbieta Korus
Kierownik GOPS w Zagnańsku

Załącznik
do Uchwały Nr 143/VII/2015
Rady Gminy Zagnańsk
z dnia 30 grudnia 2015 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
NA LATA 2016 – 2018
GMINA ZAGNAŃSK**

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkiem, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony pracowników pieczy zastępczej i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Podstawa prawna:

1. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015 r., poz. 583)
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2015 r. , poz. 332 ze zmianami)
3. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2015 r. , poz. 163 ze zmianami)
4. inne w tym: ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zmianami)
5. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. , poz. 1356 ze zmianami)
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2012r., poz. 124 ze zmianami).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Pracę z rodziną organizuje gmina – w gminie Zagnańsk podmiotem, któremu gmina zleciła realizację tego zadania jest ośrodek pomocy społecznej.

Praca z rodziną może być prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny.

III. Diagnoza społeczna

Z danych statystycznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku, wynika że:

Tabela nr 1. Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny w latach 2011 – 2015.

Rok	Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	w tym:			
		na 1 dziecko	na 2 dzieci	na 3 dzieci	na 4 i więcej dzieci
2011	484	223	188	49	24
2012	447	219	166	41	21
2013	413	208	149	42	14
2014	404	213	148	31	12
09.2015	387	195	154	30	8

Na podstawie sprawozdań oraz analizy dokumentów pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zagnańsku opracowano diagnozę dotyczącą liczby rodzin dysfunkcyjnych oraz liczbę dzieci w tych rodzinach umieszczonych w pieczy zastępczej. Z poniższych danych wynika, że liczba rodzin dysfunkcyjnych wzrasta i dotyczy to rodzin niepełnych (sieroctwo, samotne wychowywanie, separacja, rozwód).

Tabela nr 1. Liczba rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy opiekuńczo wychowawcze

Rok	Liczba rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy opiekuńczo - wychowawcze		
	Ogółem:	rodziny wielodzietne	rodziny niepełne
2008	60	31	34
2009	72	31	46
2010	81	32	50
2011	93	29	53
2012	103	29	53
2013	101	20	60
2014	89	18	53
09.2015	77	16	41

Źródło: dane własne

IV. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Asystent rodziny.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zostaje przydzielony na wniosek pracownika socjalnego asystent rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do funkcji asystenta rodziny zaliczono funkcję wsparcia psychiczno-emocjonalnego, diagnostyczno-monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą – aktywizującą, koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym

- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną. Podmioty udzielają asystentowi rodziny odpowiedniej pomocy w wykonywaniu czynności zawodowych.

Plan pracy z rodziną, obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

W Gminie Zagnańsk od 1 maja 2012 r. jest zatrudniony 1 ASYSTENT RODZINY na podstawie umowy zlecenie.

Tabela 2. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny na terenie gminy Zagnańsk

w latach 2012 – 2015

Gmina Zagnańsk	Liczba rodzin objętych wsparciem			
	2012	2013	2014	IX.2015
	13	14	15	13
	Narastająco liczba rodzin objętych wsparciem			
	13	17	24	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Asystenta rodziny

Rodziny, z którymi pracuje asystent rodziny to rodziny wieloprotblemowe: problemy opiekuńczo wychowawcze wynikają często z innych dysfunkcji takich jak: ubóstwo, bezrobocie, choroba alkoholowa. Rodziny dziedziczą pewne umiejętności lub ich brak, ponadto brak wzorców i zasobów ogranicza możliwości rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Problemami, które najczęściej występowały w rodzinach, którym udzielono wsparcia i pomocy były: bezrobocie, uzależnienia, choroby, niezaradność życiowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Podejmowanie współpracy z klientami jest więc zadaniem trudnym i wymaga podejmowania szeregu różnorodnych działań w zakresie pomocy rodzinom w kryzysie.

Placówki wsparcia dziennego

Placówka wsparcia dziennego jest formą wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Na terenie gminy Zagnańsk funkcjonują świetlice szkolne i świetlice środowiskowe w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Świetlice szkolne funkcjonują w:

1. Zespole Szkoły Podstawowej Nr 2, Przedszkola i Gimnazjum w Zagnańsku, która spełnia funkcję opiekuńczą oraz organizuje zajęcia wyrównawcze i korekcyjno – kompensacyjne dla uczniów z trudnościami w uczeniu się. Prowadzi zajęcia zgodne z programem wychowawczo – profilaktycznym szkoły. Są to zajęcia integracyjne, zapobiegające agresywnemu zachowaniu, rozwijaniu zainteresowań uczniów oraz promujące zdrowy styl życia. prowadzi spotkania i warsztaty z twórcami ludowymi, kombatantami i ludźmi związanymi z naszą małą ojczyzną.
2. Zespole Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Tumlinie, która spełnia funkcję opiekuńczą i specjalistyczną w tym zajęcia kompensacyjne i logopedyczne.

3. Zespole Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Kajetanowie, która spełnia funkcję opiekuńczą . Uczniowie mają zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji oraz zajęcia rozwijające ich zdolności i uzdolnienia manualne, plastyczne. Zajęcia specjalistyczne w tym korekcyjno – kompensacyjne.

4. Zespole Szkoły Podstawowej, Przedszkola i Gimnazjum w Samsonowie, która spełnia funkcję opiekuńczą.

W 2014 w Gminie Zagnańsk kontynuowano działalność 5 świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin patologicznych niedostosowanych społecznie oraz wszystkich zainteresowanych jako alternatywnej formy spędzania czasu na bazie Parafii w Samsonowie i Zagnańsku, Stowarzyszenia w Krainie Terapoda w Zachełmiu, Ochotniczej Straży Pożarnej w Samsonowie, Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zagnańsku.

Tematyka zajęć w świetlicach to:

- zajęcia wyrównawcze z j. polskiego, z j. angielskiego, z j. francuskiego; gry i zabawy dla dzieci i młodzieży; zajęcia profilaktyczne; wycieczki integracyjne dla dzieci i młodzieży, zajęcia sportowe, zajęcia edukacyjne w formie gier i zabaw, spotkania integracyjne, zajęcia świetlicowo - rozwojowe – taneczne, rozwojowe – plastyczne – piłkarskie.

Program każdej godziny świetlicowej był dostosowany do potrzeb i zainteresowań osób uczestniczących w zajęciach. Każda ze świetlic prowadziła zajęcia warsztatowe na tematy relacji w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, prowadzone były pogadanki na temat przyczyn uzależnienia i współuzależnienia.

Na zajęciach świetlicowych podejmowano próby pomocy dzieciom wychowującym się w rodzinach z problemami opiekuńczo wychowawczymi. Celem zajęć nie miała być eliminacja pierwotnych urazów, lecz osłabienie sił oddziaływania psychologicznych źródeł zaburzeń oraz zwiększenie umiejętności radzenia sobie z trudnościami.

Dostarczano dzieciom społecznych doświadczeń stanowiących przeciwwagę dla ich urazowych przeżyć, budowano alternatywne źródła wsparcia emocjonalnego oraz uczono ich bardziej konstruktywnych sposobów społecznego funkcjonowania.

Zajęcia w świetlicach środowiskowych stwarzały szansę budowania pozytywnych więzi z rówieśnikami oraz zdobywania poczucia przynależności do grupy i bezpieczeństwa.

Placówka wsparcia zapobiega wielokrotnie pogłębianiu się dysfunkcji w relacjach pomiędzy dziećmi i rodzicami, zapobiega umieszczeniu dziecka w placówce całodobowej, poprzez zapewnienie dziecku podstawowych potrzeb bytowych, rozwojowych i emocjonalnych.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona przez gminę w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

Na terenie gminy Zagnańsk poradnictwo specjalistyczne realizowane jest w:

1. Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień. Porad i konsultacji udziela certyfikowany specjalista w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i w Parafii w Zagnańsku.

2. Punkcie Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Porad i konsultacji udziela psycholog w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej .

3. W 4 szkołach pracują pedagodzy szkolni.

3. Rodziny w kryzysie mogą korzystać z porad i konsultacji udzielanych w ramach obowiązków służbowych przez:

- pracowników ośrodka pomocy społecznej
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- policjantów
- nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych
- pracowników służby zdrowia
- kuratorów rodzinnych

Rodziny zastępcze

Umieszczenia dziecka w formie pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej jest ostatecznością po wykorzystaniu przez służby pracujące na rzecz wsparcia rodziny wszystkich form pomocy.

Dane dotyczące liczby rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci z Gminy Zagnańsk z podziałem na typy rodzin, które obrazuje poniższa tabela, uzyskano z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach. Obserwujemy tendencję spadkową w umieszczaniu dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 2. Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich umieszczonych

Rok	Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niespokrewniona		Rodzina zastępcza zawodowa wielodzietna		Pogotowie rodzinne	Rodziny Domy Dziecka	Razem		Rodziny zastępcze poza powiatem	Inne placówki poza powiatem
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci			Liczba rodzin	Liczba dzieci		
2008	8	12	1	1	0	0	0	0	9	17	0	4
2009	8	12	1	1	0	0	0	0	9	15	1	1
2010	8	12	1	1	Rodzina z Daleszyc	1	0	0	9	14	1	0
2011	8	12	1	1	0	0	0	0	9	13	0	0
2012	6	9	1	1	0	0	0	0	7	10	0	0
2013	6	11	5	6	1	4	0	0	12	21	1	0
2014	6	9	5	6	1	4	0	0	12	19	1	1
2015	3	5	5	6	1	3	0	0	9	14	1	1

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach

W Gminie Zagnańsk na podstawie przedstawionych wyżej danych – można stwierdzić, że występuje tendencja spadkowa umieszczania dzieci poza rodziną naturalną.

Współfinansowanie zadań powiatu przez gminy w zakresie pokrywania kosztów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek współfinansowania przez gminy właściwe ze względu na miejsce ich zamieszkania przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

Zgodnie z art. 191. ust.9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości odpowiadającej:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej **w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej,**
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej **w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej,**
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej **w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.**

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków ponoszonych przez gminy z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Tabela. Pokrywanie przez gminę Zagnańsk kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2013 – 2015

Gmina pochodzenia dziecka	2013			2014			2015		
	RZ	POW	Kwota	RZ	POW	Kwota	RZ	POW	Kwota
ZAGNAŃSK	3	-	2 989,80	3	1	12 155,18	3	1	28 452,09

Źródło: GOPS w Zagnańsku

RZ- rodzina zastępcza

POW - placówka opiekuńczo-wychowawcza

Dane w tabeli wskazują, że w ciągu trzech lat od wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nadal wzrasta liczba dzieci umieszczonych poza

rodziną biologiczną w powiecie kieleckim. W gminie Zagnańsk jak wskazują dane z tabeli w ciągu trzech lat od wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną nie wzrasta. Wzrastają jednakże wydatki gminy związane z ponoszeniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, ponieważ w roku 2014 r. gmina regulowała już opłaty w wysokości 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat kielecki. Umieszczenie dziecka poza rodziną biologiczną następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości pomocy rodzinie.

Przyczynami umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych i placówce opiekuńczo wychowawczej była: choroba alkoholowa, niezaradność rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych połączona z chorobą dziecka.

V. Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

1. Cel - Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania:

- 1) Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców
- 2) Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci
- 3) Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii
- 4) Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie
- 5) Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi
- 6) Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny
- 7) Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny
- 8) Organizowanie grup wsparcia w tym rodzin wspierających i najbliższych członków rodziny

2. Cel - Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Zadania:

- 1) Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych
- 2) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych placówek tego typu
- 3) Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną
- 4) Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom
- 5) Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających
- 6) Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających
- 7) Kształtowanie systemu wartości u dzieci z rodzin dysfunkcyjnych
- 8) Współfinansowanie pobytu dziecka w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
- 9) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności

3. Cel - Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadania:

- 1) Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów
- 2) Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej
- 3) Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- 4) Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb
- 5) Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego
- 6) Organizowanie treningów rodzicielskich
- 7) Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, rozwijania talentów, osiągania dobrych wyników w nauce, zaangażowania w życie rodziny, szkoły społeczności lokalnej i inne)

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwe dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

VI. Harmonogram działań programowych

Tabela Harmonogram działań programowych

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	psycholog, radca prawny, specjalista terapii uzależnień
	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci	GOPs, Szkoły, - Organizacje realizujące programy profilaktyczne
	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	pracownicy socjalni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, Poradnie ds. uzależnień, Grupa AA „Bartek”.
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy GOPs w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie	pracownicy socjalni, zespół interdyscyplinarny
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi	pracownicy socjalni, Poradnie Rodzinne w Kielcach, asystent rodziny, rodzina wspierająca
	Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny	pracownicy socjalni, asystent rodziny, Sąd Rodzinny w Kielcach
	Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny	GOPs
	Organizowanie grup wsparcia w tym rodzin wspierających i najbliższych członków rodziny	pracownicy socjalni, rodzina, osoby wspierające
Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych	Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych	pracownicy socjalni, opiekunki środowiskowe GOPs
	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych placówek tego typu	GOPs, świetlice środowiskowe, świetlice szkolne
	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną (szkoła, poradnia)	Poradnie Pedagogiczno - Psychologiczne, pedagodzy szkolni
	Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty, PCPR, pracownicy socjalni, szkoła
	Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających	GOPs, rodziny wspierające
	Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających	GOPs
	Kształtowanie systemu wartości u dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy

	Współfinansowanie pobytu w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	GOPS
	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności	pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, pedagog, wychowawca
Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów	rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator, psycholog
	Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy
	Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci	Gmina, GOPS
	Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego	Centrum wolontariatu, asystent rodziny, sąsiedzi, rodzina wspierająca, psycholog, kurator, rodzina
	Organizowanie treningów rodzicielskich	GOPS, prowadzący treningi rodzicielskie
	Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)	pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej

VII. Czas realizacji programu

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2016 – 2018. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VIII. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba udzielonych porad przez specjalistów
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin/dzieci

- liczba rodzin wymagających wsparcia
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie
- liczba osób uczestniczących w terapii dla sprawców i ofiar przemocy
- liczba rodziców świadomych właściwych postaw wychowawczych
- liczba rodzin, którym przyznano asystenta
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- udział rodzin wspierających w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych
- liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną
- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego
- liczba rodzin wymagających wsparcia w formie usługowej
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem
- liczba dzieci znających społecznie akceptowany system wartości
- liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie
- liczba rodzin wydatkujących otrzymane wsparcie zgodnie z przeznaczeniem
- liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej
- liczba rodzin biorących udział w treningach rodzicielskich

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

IX. Realizatorzy i partnerzy programu:

1. GOPS Zagnańsk (Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjalista terapii uzależnień i przemocy w rodzinie, pracownicy socjalni).
2. PCPR Kielce.
3. Policja

4. Poradni Pedagogiczno- Psychologiczne.
5. Placówki Oświatowe.
6. Poradnie Rodzinne.
7. Sąd Rodzinny
8. Powiatowy Urząd Pracy.
9. Placówki Służby Zdrowia.
10. Rodziny wspierające.
11. Grupa AA „BARTEK”
12. Organizacje pozarządowe.

X. Źródła finansowania programu

Źródła finansowania zadań określone będą w uchwale budżetowej na rok 2015, 2016, 2017 :

Dział 852

Rozdział 85204 - rodziny wspierające, rodziny zastępcze

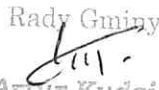
Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo – wychowawcze § 3110

Rozdział 85219 – asystent rodziny § 4170

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej istnieje możliwość otrzymania dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej do wysokości 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków przychodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków.

XI. Sposób kontroli realizacji programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Artur Kudzia